

БИЗНЕС КОМПАС

за Великобритания през 2016 г.

1. Обща информация

ТЕРИТОРИЯ
243 610 кв. км.

НАСЕЛЕНИЕ
64 млн души

СТОЛИЦА
Лондон

БВП
2 трилиона британски лири

НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК
м. юни – честване на Официалния рожден ден на Н.В. Кралица Елизабет II, Парад за рождения ден на Нейно Величество и Национален Ден

НАЦИОНАЛНА ВАЛУТА
британски паунд

ОФИЦИАЛЕН ЕЗИК
английски, уелски, шотландска форма на галски

2. Държавно устройство

Форма на управление

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия обхваща Англия, Уелс, Шотландия и Северна Ирландия. Формата на управление е конституционна монархия.

Законодателна власт

Великобритания няма писана конституция. Основополага се на закони, приемани от Парламента. Министър-председателят обикновено е лидерът на политическата партия, спечелила изборите. Парламентът е двукамарен и се състои от Камара на лордовете и Камара на общините. Изборите се провеждат на период до пет години от датата на провеждане на предишните.

3. Икономика и основни макроикономически показатели на страната

Великобритания е петата по големина икономика в света и независимо от по-бавното от очакваното възстановяване на растежа след финансовата криза от 2008 година и нарастващата конкуренция от развиващите се икономики, до 2020 се очаква Великобритания да остане една от водещите икономики в света.

Основни макроикономически показатели Великобритания

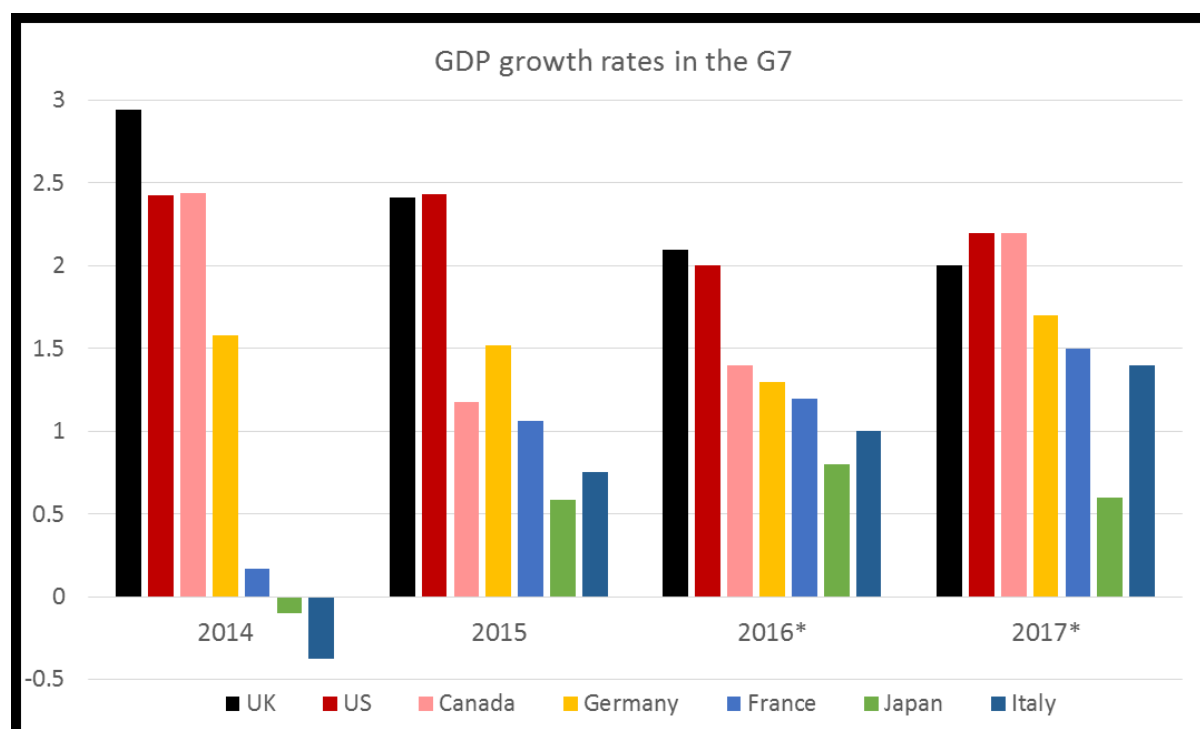
Показател	2013	2014	2015	2016 прогноза
Ръст на БВП	1,7%	2,8%	2,3%	2,1%
Инфлация	2,6%	1,5%	0,4%	0,8%
Безработица	7,6%	6,1%	5,2%	5,0%
Бюджетен дефицит	-5,7%	-5,7%	-4,4%	-3,1%
Държавен дълг като % от БВП	86,2%	88,2%	88,6%	89,1%
Износ	1,5%	-1,2%	4,6%	3,1%

Внос	2,8%	2,4%	5,7%	4,5%
-------------	------	------	-------------	-------------

Източник: Office of National Statistics, Eurostat

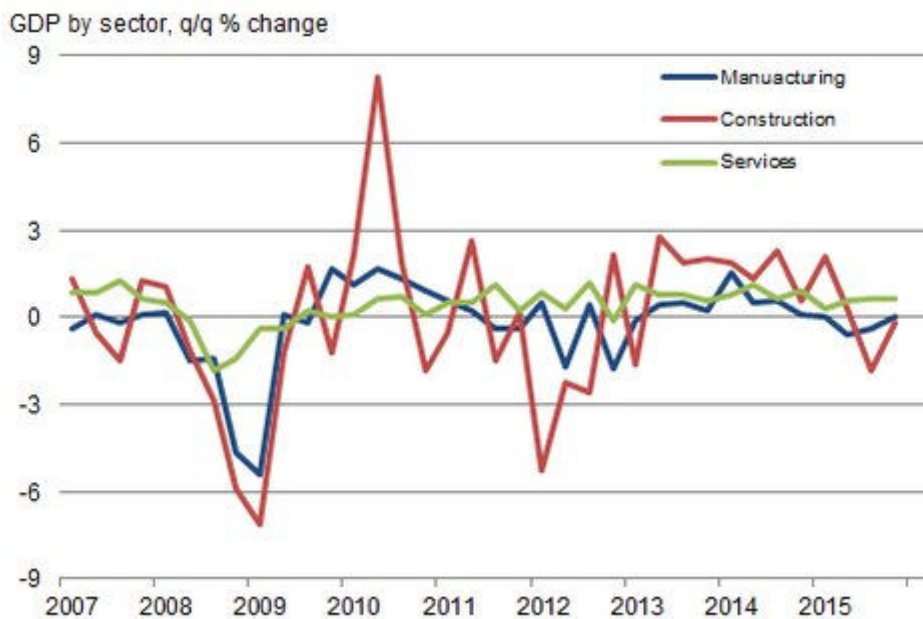
През 2015 година британската икономика отбелязва най-бърз растеж сред страните от Г-7, достигащ до 2,4% от БВП, което се дължи предимно на вътрешното потребление и намаляване на инфлационния натиск вследствие на поевтиняването на горивата. Но в сравнение с 2014 г. икономиката на страната отбелязва спад, причинен основно от зависимостта на растежа предимно от вътрешното потребление, отрицателния търговски баланс и намаляването на производителността на труда.

Годишен ръст на БВП, Великобритания спрямо страните от Г-7

Източник: Office of National Statistics

Най-голям принос към нарастването на БВП има потреблението на домакинствата, което се увеличава с 2,8% благодарение на повишаващия се располагаем доход, намаляването на безработицата и ниските нива на инфлация. Услугите традиционно бележат ръст от 1%, но производството и строителството са стагнирани. През 2015 г. стабилни остават нивата на инвестициите и бюджетните разходи, които също допринасят за поддържане на растежа.

Източник: Office of National Statistics

През 2015 г. се отчита и сериозно намаляване на бюджетния дефицит на страната в резултат на приетите през предходните години строги мерки за съкръщаването на бюджетните разходи и нарастващите данъчни постъпления вследствие от увеличаването на заетостта. Независимо от това, Великобритания продължава да поддържа сравнително високо ниво на дефицит спрямо останалите страни членки на ЕС.

Очакваното запазване на нивата на растежа през 2016 година до 2,1% ще се дължи на три основни фактора: повишаване на потребителското доверие и повишаване на вътрешното потребление в резултат на отслабващия инфлационен натиск; стабилното понижаване на безработицата и нарастването на инвестициите в частния сектор както и подобряване нивата на износа на Великобритания към САЩ и развиващите се пазари.

Великобритания е най-привлекателната страна за осъществяване на инвестиционни проекти в Европа. 40% от най-големите глобални фирми в света са избрали град Лондон за свое европейско представителство.

Същевременно британското правителство заделени 50 млрд лири за капиталови разходи за модернизиране на икономиката през периода 2014 г. – 2019 г. В периода ще стартира изграждане на нови инфраструктурни проекти в областта на пътният и железопътният транспорт, енергетиката, научно-развойната дейност, а за жилищно строителство са определени допълнителни 100 млрд лири. Очаква се предприетите мерки да стимулират растежа на британската икономика в дългосрочен план.

Основните стоки, които формират износа през 2015 г., включват:

Стоки	Износ в млн британски лири
Превозни средства	32 1110.8
Благородни метали	25 329.2
Медицински и фармацевтични продукти	24 242.5
Оръжие и муниции	20 026.5
Машини и съоръжения за енергийния сектор	19 879.6
Нефт и нефтени продукти	18 380.4
Други транспортни съоръжения - жп и самолетостроене	13567.4
Машини и съоръжения	12 125.1

Електронно и електрическо оборудване	11 387.6
Оптични и измервателни уреди	9029.2

Източник: Office of National Statistics

Основни пазари за британския износ са САЩ, Германия, Швейцария, Китай, Холандия, Франция, Ирландия, Белгия и Испания.

Основните стоки, които формират вноса през 2015 г., включват:

Стоки	Внос в млн британски лири
Превозни средства	50 480.0
Нефт и нефтени продукти	24 241.5
Медицински и фармацевтични продукти	22 701.4
Продукти за отбранителната индустрия	22 418.6
Електронно и електрическо оборудване	20 127.6
Облекло и аксесоари	18 276.2
Телекомуникационно оборудване	18 158.7
Машини и съоръжения за енергийния сектор	16 836.2
Машини и съоръжения	13 364.9

Източник: Office of National Statistics

Най-големи вносител в Великобритания са Германия, Китай, САЩ, Холандия, Франция, Белгия, Италия, Испания, Норвегия и Ирландия.

Природни ресурси

Великобритания заема 23 място в света по производство на нефт и 23 място по производство на газ през 2014 година. Нефтът и газът формират 68% от енергийния микс на Великобритания като 49% от ресурсите се добиват в страната. Страната е нетен вносител на енергийни ресурси, добивът през през 2014 г. достига до 39,9 млн тона. През 2015 г. добивът бележи ръст от 2,5%, най-значителният растеж през последните 15 години. Великобритания разполага с газове и нефтени залежи, които до 2020 година биха били достатъчни да осигуряват половината от консумацията на страната. Очаква се залежите от нефт в Северно море да осигуряват производство в продължение на още 30-40 години.

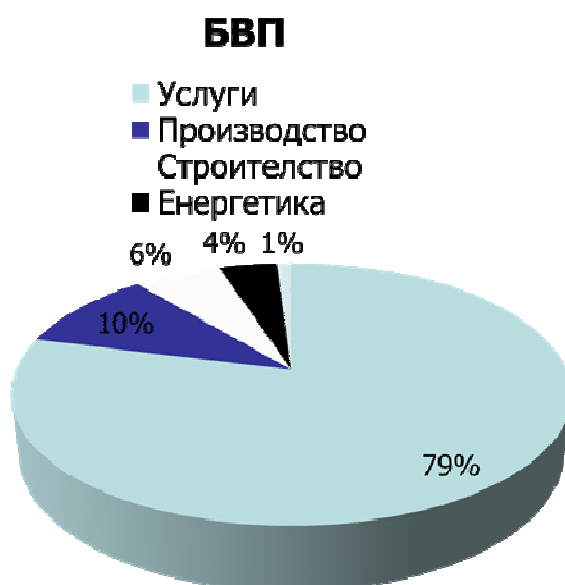
Великобритания извършва проучвания за наличие на залежи на шистов газ. По последни данни, Великобритания разполага със залежи от шистов газ от 37,6 трилиона кубически метра, което количество е достатъчно да покрие консумацията на газ на страната за период от 25 години.

Традиционен производител на въглища в миналото, Великобритания вече е нетен вносител и произвежда 16,8 млн тона въглища или 17% от енергийния микс на страната. Великобритания е втора по добив на олово и никел в ЕС. Добиват се и инертни материали като през 2010 година тяхната стойност достига 2,6 млрд британски лири.

Географското положение на страната обуславя и значителното развитие на пристанищното и морското дело. Великобритания е втора по размер в Европа по отношение на брой и размер на пристанищата, които са над 100 на брой.

Степен на развитие на отделните сектори

Великобритания е петата по големина икономика в света за 2015 година. Както е характерно и за другите развити икономики, делът на услугите преобладава със 79% от БВП. Някои от основните сектори, които формират този дял, са търговия, транспорт, хотели и ресторантьорство (18,9%), държавен сектор, здравеопазване и образование (20%); бизнес услуги (11%); финансови услуги и застраховане (9%) и недвижими имоти (9%). Великобритания все още е един от големите производители на стоки в света, но делът на производство е само 10%. Строителството заема 6% от БВП, а земеделието едва 0.6%.

Източник: Office for National Statistics, The Blue Book: 2015 edition

Енергетика

Енергийният сектор заема 4% от БВП, в него са заети 173 000 души. Първи стъпки за либерализиране на енергийния пазар във Великобритания са предприети през 1983 г., а приватизацията се провежда през периода 1990 – 1995 г.

Великобритания развива ядрена енергетика от 1956 година с изграждането на първия ядрен реактор. Във Великобритания работят 10 атомно-електрически централи с общо 19 реактора, които осигуряват 18% от електропроизводството в страната и 6% от производството на енергия. В сектора са заети 44 000 служители. Планира се до 2015 година да бъдат изведени от експлоатация всички съществуващи централи с изключение на една. Предстои изграждане на допълнителни мощности от 16GW, в което ще бъдат инвестирани 40 млрд лири.

Преносната мрежа на Великобритания е добре развита като дължината на газопроводите достига 289 000 км, а на електропроводите до 800 000 км. Великобритания е поела ангажимент да намали вредните емисии с 80% до 2050 година. Усилията на правителството са съсредоточени в развиване на добива от възобновяеми енергийни източници. Най-голям дял заема енергията, добивана от вятър, с общ капацитет от 17 GW.

Автомобилна индустрия

Великобритания е един от световните лидери в автомобилната индустрия, а размерът на приходите в сектора достигат до 60 млрд лири годишно. Произвеждат се над 1,5 млн автомобили и над 2 млн двигатели годишно като 80% от продукцията е предназначена за износ. Единадесет от най-големите световни производители са базирани

производства си във Великобритания, а продукцията заема 11% от британския износ като се реализира в над 100 страни. Великобритания е третият по големина пазар на автомобили в Европа с годишни продажби от над 2 млн нови превозни средства. В сектора са заети около 775 хиляди души. Заводите на „Toyota“ и „Nissan“ в Съндърланд и Дерби са двата завода с най-висока производителност в Европа. Във Великобритания са разположени най-голям брой производства на спортни автомобили – „Aston Martin“, „Bentley“, „Jaguar“, „Lotus“, „McLaren“, „MG“, „Rolls-Royce“ и „Morgan“. Инвестициите в научни разработки и иновации достигат до 1,5 млрд лири годишно.

Фармацевтична индустрия и биотехнологии

Секторът е третият по-големина по принос към БВП с над 4 500 фирми с общ годишен оборот от 20 млрд лири, в които са заети 165 000 души. Великобритания е сред водещите световни производители и износители на лекарства. Британското правителство отдава голямо значение на развитието на тази индустрия, а инвестициите в частния сектор достигат до 5 млрд лири годишно.

Информационни технологии и креативни индустрии

Секторът е добре развит като осигурява 10% от националната брутна добавена стойност. В сектора са заети 1,7 млн висококвалифицирани кадри, които работят в 179 000 фирми. Великобритания привлича чуждестранни инвестиции в размер на 930 милиона лири годишно, с които се финансира научно-развойна и иновационна дейност в сектора.

Износът на ИКТ услуги от Великобритания през 2014 г. достига до 29 млрд лири, бележи ръст от 16% спрямо 2013 г. и заема 24,2% от общия износ на услуги на страната. Вносът на ИКТ във Великобритания през 2014 г. достига до 14,9 млрд лири, бележи ръст от 9% и заема около 25 процента от вноса на услуги.

Във Великобритания са регистрирани най-много на брой фирми за производство на компютърни игри, чийто продажби достигат до 1,34 млрд лири годишно. 58% от населението използва смартфони, което прави страната един от най-големите потребители на мобилни приложения в Европа. През 2020 се очаква в Лондон да заработи първата в света голяма 5G мобилна мрежа.

Отбранителна индустрия

Страната е вторият по размер износител след САЩ на продукция от отбранителната индустрия и заема 22% от световния пазар. През 2014 г. износът достига до 22 млрд лири. В сектора са заети 305 000 души, а основното производство е свързано със самолетостроенето, представено от световните гиганти „BAE Systems“, „Rolls-Royce“ и „Selex-Galileo“. Великобритания е втора в света по размер на производството и специализира в авиационни крила и двигатели.

Източник: UK Trade and Investment

Финансови и бизнес услуги

Секторът има изключително важна роля за британската икономика като в него са заети над 2,2 млн души, а през 2014 г. генерира 190 милиарда британски лири и представлява 11.8% от БВП на страната. Търговският излишък от износ на услуги в размер на 72 млрд долара през 2014 г надвишава два пъти нивата, постигнати от САЩ, Люксембург и Швейцария. Размерът на активите в банковия сектор е четвърти по големина в света, като броят на чуждестранните банки (250), регистрирани в Лондон, е най-големият в сравнение с другите финансови столици. Лондон е центърът на частното и инвестиционно банкиране като половината от транзакциите в Европа се извършват в него. 41% от международната валутна търговия се извършва във Великобритания, следвана от САЩ, Япония и Сингапур. Лондон е глобален център на търговията с ценни книжа и е водещ в областта на управлението на инвестиции. Великобритания запазва и

водещото си световно място като лидер на вторичния пазар на ценни книжа с 46% пазарен дял.

Застрахователното дело е най-големият сектор по размер в Европа и трети по размер в света. Презастрахователния пазар на Великобритания заема 10% от световния пазар на презастраховането.

Великобритания заема 7% от световния пазар на юридически услуги като над 200 чуждестранни правни кантори са установили дейността си в страната. Лондон е водещ международен център за разрешаване на търговски спорове и постигане на извън съдебни споразумения.

Източник: The City UK

Данъчна система

Британското правителство си поставя за цел да превърне Великобритания в най-предпочитаната световна дестинация за привличане на чуждестранни инвестиции. С тази цел корпоративният данък беше намален от 28% през 2010 година на 23% през 2013 година, а през 2015 година достигна до 20%. През 2017 г. данъкът ще бъде намален до 19%, а през 2020 г. до 18%.

С цел насърчаване на иновациите и развойната дейност, Великобритания въведе диференцирана ставка от 10% за приходите от продажба на интелектуална собственост и иновативни продукти, патентовани от британската „Агенция за интелектуална собственост“ и „Европейската патентна служба“. Широко навлиза и прилагането на данъчни облекчения за разходите, извършени за развойна дейност като процентът, признат за приспадане на разходи, варира от 130% за големите до 225% за малките и средни предприятия.

Предлагат се и данъчни облекчения за филмовата и видео индустрията под формата на данъчен кредит в размер на 25% от стойността на извършените разходи.

Данък добавена стойност

Ставката на данъка е 20%.

Прилага се и т. нар „гербов налог“, който се налага върху сделки за закупуване на собственост – земя, недвижимо имущество и акции.

Данъчната година започва от 1 април и приключва на 31 март на следващата година.